

РЕШЕНИЕ

№ 19652

гр. София, 09.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 35 състав, в
публично заседание на 14.05.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Петър Савчев

при участието на секретаря Богданка Гешева, като разгледа дело номер **306**
по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе
предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК във вр. чл. 84, ал. 3 от ЗУБ.

Производството е образувано по жалба на А. С., ЛНЧ: [ЕГН], [дата на раждане] в [населено място], Р. Федерация, гражданин на Р. Федерация, съд. адр. [населено място], [улица], вх. 1, ет. 1, ап. 1 срещу Решение № 12493/02.12.2024 г. на Председателя на ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ ПРИ МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ, с което, на основание чл. 75, ал. 1, т.т. 2 и 4 от ЗУБ, на жалбоподателя е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут. Твърди незаконосъобразност на решението, поради противоречието му с материалния закон. Моли отмяна на решението. Моли присъждане на деловодни разноски.

Ответникът оспорва жалбата и моли да бъде отхвърлена.

Прокуратурата не взема становище.

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, поради което следва да се разгледа по същество.

Съдът, като взе предвид твърденията на страните и прецени събраните доказателства по реда на чл. 168 от АПК, приема следното от фактическа и правна страна при цялостна проверка на основанията за законност на акта по чл. 146 от АПК:

Обжалваното решение е постановено във формата и от органа по чл. 75, ал. 1 от ЗУБ, поради което е валидно.

Съгласно разпоредбата на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ [статут на бежанец](#) в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група,

се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея.

Жалбоподателят е подал молба за предоставяне на международна закрила вх. № ОК-13-198/30.01.2024 г. пред ДАБ при МС. ДАБ при МС е провела процедура по 63а от ЗУБ, като е поканила и провела интервю с жалбоподателя /две интервюта/, събрала е и други писмени доказателства във връзка с произнасяне по молбата.

По преписката е постъпило писмо Рег. № М-5471 от 07.03.2024 г. на ДАНС, с което не се възразява на жалбоподателя да бъде предоставена закрила в Република България. Това становище е издадено на основание чл. 41, ал. 1, т. 1 от ЗАДН. Съгласно тази разпоредба ДАНС осъществява контролна дейност във връзка с пребиваването на чужденците в Република България, като дава становища по молби за предоставяне на статут на бежанец, хуманитарен статут и временна закрила по ЗУБ, като това правомощие е предвидено изрично и в чл. 58, ал. 10 от ЗУБ.

Настоящият състав приема, че обжалваното решение неправилно съобразява, че за жалбоподателя не са налице основанията по чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, защото видно от отговорите по интервюто, той не заявява, че е обект на преследване по признаците по чл. 8, ал. 1 то ЗУБ и че критиката му към властите в Руската Федерация и войната в У., били израз на обикновен пацифизъм, изразяван и от други руски граждани, което не е основание за преследване, поради политическо мнение, по смисъла на цитираната норма. Настоящият състав приема, че видно от бежанската история на жалбоподателя, той не е просто изразител на политическо мнение, а последователно, активно и открито ангажиран с мнения и действия срещу режима в М. и войната в У.. Следва да се вземе предвид и това, че жалбоподателят от много дълго време живее в чужбина, където се е изграждал и проявявал критичният му политически поглед, което е още едно основание за реално притеснение от преследване в страната му на произход. По делото няма насрещни доказателства и съответно основание да не се приеме за доказано от фактическа страна, посоченото от жалбоподателя в интервютата пред ДАБ-МС, че още като ученик в Руската Федерация е изразявал критично мнение към властта и случващото се в У., което е било под формата на разговори с учители. През периода 2017г. - 2022 г. учи висше образование в Б., където активно изразява отрицателни позиции срещу режима в Руската Федерация и войната в Русия. Участва в открити протести. След този период е социално-политически активен в Полша през периода 2022 г. – 2023 г. , където участва в организирано хуманитарно подпомагане на украински бежанци от [населено място], който град е емблематичен за трагедията на войната в У.. В този период работи и в сътрудничество с Полския червен кръст. От особено значение по делото е периодът 2023 г. – 2024 г. , когато жалбоподателят живее в А., където участва в анти-военни протести, рисува плакати, осъждащи режима в М. и войната в У.. Там е живял в лагер за политически активисти „Ковчег“, за съществуването на който административният орган не намира данни. В съдебното заседание, обаче, жалбоподателят представя неопровергани доказателства за съществуването му. По делото са приложени множество статии и снимки, на които се вижда жалбоподателят на протестите в А.. Той посочва, че на тези протести е следен от руските специални служби. Представят се и международни статии за протестите в А., статии и снимков материал. При тези факти, не може да има съмнение за изразената критична политическа активност на жалбоподателя към страната му на произход, осъществявана през дълъг период от време извън тази страна. Този период на критична политическа активност следва да се отнесе към отношението на режима на Руската Федерация към подобно поведение, именно след започване на войната в У. и да се прецени в крайна сметка основателността на жалбата. По-конкретно, дали има основателни притеснения за преследване, поради политическо мнение, което преследване,

съгласно чл. 8, ал. 4 от ЗУБ, следва да е нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повтораемост.

По делото са представени справки от 26.07.2024 г. и 24.10.2024 г., изготвени от Дирекция "Международна дейност" към ДАБ, в които се съдържа актуална информация, относно политическата обстановка в Руската Федерация, състоянието на човешките права и това дали, лица, обявяващи се открито срещу войната в У. са подложени на преследване. От тези документи се установява, че през 2022 г. са образувани 63 дела срещу интернет-потребители за критики към властите и правоприлагащите органи, включително относно ограниченията срещу COVID-19 и войната в У.. През втората година от пълномащабното нахлуване на Русия в У., руските власти допълнително са засилили усилията си удома, за да изкоренят всяко несъгласие относно войната или вътрешната политика. Прието и наложено е ново, репресивно законодателство, и са издадени наказателни дълги присъди затвор за мирни антивоенни изказвания. Насилствено са закрити няколко видни правозащитни групи. След пълномащабното нахлуване в У. на 24 февруари 2022 г. се наблюдава забележим скок в авторитарните тенденции на режима в М.. В усилията си да потиснат всяка опозиция срещу войната и вътрешното несъгласие, властите допълнително ограничават правата и индивидуалните свободи. Както отбелязва руският изследователски център SOVA, и трите клона на правителството - законодателна, изпълнителна и съдебна - са участвали активно в потушаването на антивоенния протест. В резултат на това хиляди лица се оказват изправени пред обвинения както в наказателни, така и в административни производства въз основа на "старите антиекстремистки правни норми" и "новоприетото законодателство, ограничаващо гражданските свободи". Руските власти прилагат строг информационен контрол, като считат всякакви несъгласни мнения за войната в У. за незаконни. Почти всички независими медии в страната са или забранени, блокирани или етикетирани като "чуждестранни агенти" или "нежелани организации", докато други се борят с военна цензура. След закон, подписан от президента, на 14 юни 2022 г., Главната прокуратура е получила "пълния контрол" върху медийната дейност в страната. В справките е отразено също, че няколко души в Русия бяха осъдени или обвинени за различни прояви на противопоставяне на офанзивата в У., като част от продължаващите репресии в страната, при които стотици руснаци бяха изпратени в затвор.

Присъдите са налагани за публикуване на съобщения в социалните мрежи, осъждащи масови убийства в У. и за разпространяване на "невярна информация" за руската армия, както и за "дискредитиране" на въоръжените сили и "хулиганство". От началото на конфликта в У. всяка форма на различно мислене е жестоко потискана от властите. По данни на неправителствената организация за защита на правата на човека "М. " в момента в страната има 763 политически затворници. Хиляда други са подложени на съдебен тормоз или заплахи. Почти всички водещи опозиционери в страната са в затвора или в изгнание в чужбина. Според официалната позиция на Русия, тя води война за съществуването си в У., която изисква нацията да се обедини зад П.. Властите представят руснаците, които са избягали от страната и заклеят войната от чужбина, като предатели, забиващи нож в гърба на родината. Долната камара на парламента - Държавната дума, е одобрила през януари закон, който позволява изземането на собственост на руска територия на граждани, живеещи зад граница, които "злепоставят" руската армия или разпространяват невярна информация за нея, както и подбуждат към екстремистки дейности или призовават за санкции срещу Русия.

Както се посочи по-горе, за да издаде оспореното решение, административният орган е приел, че жалбоподателят не е доказала наличието на предвидените в чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, предпоставки, поради което е отхвърлил молбата и за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен

статут. Приел е, че жалбоподателят е пацифист, изразител на лично мнение, като няма данни да е преследван за това от властите в Руската Федерация.

Според константната практика по подобни казуси молбите на гражданите на Руската Федерация за предоставяне на международна закрила следва да бъдат разглеждани на индивидуален принцип. Като лица в потенциален риск се определят такива, свързани с опозиционни партии и групи, активисти за правата на човека, явни и скрити противници на официалната власт, журналисти, представители на ЛГБТ организации и т. н. В оспореното решение са обсъдени частично изтъкнатите от жалбоподателя доводи, касаещи търсенето от него право на закрила. Безспорно е, че той не сочи обстоятелства, от които да се направи извод, че е имал проблеми с официалните власти или че е бил преследван, заради своята раса, религия, народност или за принадлежността / към определена социална група. От друга страна се установява, че още преди да реши да напусне Русия през 2017 г. и за един дълъг период след това – до 2023 г., жалбоподателят е имал политически убеждения, които не са съвпадали провежданата в страната официална политика. Неговото критично отношение е изразено в едно доста последователно, открито и ясно изразено организирано поведение. Организираността се свързва с участие в различни международни проекти за изразяване негативното отношение към режима в М. и войната в У., както и за подпомагане на украинските граждани.

Съдът, в настоящият му състав, вземайки предвид описаната по-горе информация, съдържащата се в справките, съставени от длъжностни лица, при административния орган, не може да не се съгласи с аргумента, че в момента жалбоподателят има основателни опасения от преследване, основано на политическо мнение. Той се намира извън страната си на произход - Руската Федерация и не желае да се върне там, поради тези опасения. В случая под "политическо мнение" следва да се разбира неговата ясна, разбираема и открита за обществото позиция, която не съвпада с официалната политика на управляващата партия в Русия и заради изразяването на тази позиция, оспорващият може да бъде подложен на преследване. Не се опровергава достоверността на писмото от съседка на жалбоподателя в родния му [населено място], което е изпратено до него. Писмото е представено в съдебното производство /л.л. 207-2011/ и с което жалбоподателят се предупреждава, че властите в Руската Федерация го издирват за протести срещу режима. Дори и писмото да не е достоверно, то този евентуален факт не би отменил фактите по бежанската история на жалбоподателя, както и фактите относно политическата ситуация в Руската Федерация. Предвид всичко изложено, в случая за жалбоподателя може да се приеме, че са налице обстоятелствата, даващи възможност да бъде определен като "бежанец" по смисъла на чл. 2, б. г) от Директива 2011/95/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (Квалификационната Директива). Предвид установеното, че жалбоподателят осъществява своето критично политическо отношение и дейност извън страната си на произход, за него са налице предпоставките по чл. 5, пар. 1 от Квалификационната Директива, а именно, че основателното опасение от преследване или реалната опасност от понасяне на тежки посегателства може да се основават на събития, настъпили, след като молителят е напуснал държавата на произход. В случая, за такова събитие може да се приеме, нападението на Руската Федерация над У., започнало на 24.02.2022 г. Настоящият съдебен състав намира, че в случая по отношение на жалбоподателя е приложима разпоредбата и на пар. 2 от същата норма, а именно, че основателното опасение от преследване или реалната опасност от понасяне на тежки посегателства може да се основават на дейности,

извършвани от молителя след неговото заминаване от държавата на произход. Тези факти по делото се установиха. Изложеното мотивира съда да приеме, че по отношение на жалбоподателя са налице предпоставките по чл. 8, ал. 1 и ал. 6 от ЗУБ, а именно, че за търсещия закрила съществуват основателни опасения от преследване, основани на изразено политическо мнение. Т. се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може да се завърне в нея.

Във връзка с изложеното съдът намира, че по отношение на оспорващия са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец на основание чл. 1, б. А) от Женевската Конвенция за бежанците и чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, поради което оспореното решение в тази му част следва да бъде отменено, а преписката да се върне на административния орган за ново произнасяне по молбата на жалбоподателя за международна закрила и постановяване на ново решение, с което на същия да се предостави статут на бежанец.

По отношение на довода, изтъкнат от административния орган в оспореното решение, че оспорващият е имал предоставено право на продължително пребиваване в Република България като студент до 15.12.2022 г. и през който период е посещавал два пъти Руската Федерация и се е завръщал в България безпрепятствено, поради което нямало опасност от преследване срещу него, то съдът не приема този довод. От една страна, този период предхожда съществения период от бежанската история на жалбоподателя в А., а от друга, безпрепятственото завръщане, дори и нееднократно, не отменя изложеното по-горе за основателност на опасенията от преследване. Неоснователен е и доводът на административния орган, че жалбоподателят желаела да уреди легалния си престой на територията на ЕС, подавайки молба за международна закрила едва след изтичане на разрешеното му продължително пребиваване. Действително, съвпадението е очевидно, но то не изключва установените по делото факти и хипотезата на чл. 8, ал. 1 и ал. 6 от ЗУБ. Вярно е, че според тълкуването на разпоредбите на Квалификационната Директива, молителят следва да подаде молбата си за международна закрила във възможно най-ранния момент. В случая, съдът намира, че подаването на молбата за предоставяне на международна закрила от жалбоподателя на един по-късен етап, след изтичане на правото му на продължително пребиваване в страната, не може да бъде тълкувано в негов ущърб. Още повече, че както се посочи, съществени факти от бежанската история на жалбоподателя следват този момент.

По отношение на частта, от оспореното решение, с което е отхвърлена молбата на жалбоподателя за предоставяне на хуманитарен статут, съдът намира следното:

След като се запозна с представените от административния орган справки и извърши проверка в общодостъпни източници на информация за страната по произход на търсещата закрила, настоящият състав не установи, основания за предоставяне на субсидиарна закрила на оспорващата. На интернет-страницата, за търсене на информация за държавите по произход, поддържана от Европейската агенция за убежището, www.ecoi.net, както и в други релевантни и надеждни източници не се откриха данни за провеждане на военни действия на територията на Руската Федерация, имащи характера на вътрешен въоръжен конфликт, нито за други обстоятелства, от които да се направят изводи, че обстановката там достига прага на безогледно насилие над цивилното население по смисъла на чл. 15 от Директива 2011/95. Вярно е, че Руската Федерация е страна в международен въоръжен конфликт, но е общоизвестно, че той е изцяло на територията на друга държава – У., която не е държава на произход на оспорващия. Няма данни, за това,

че връщайки се в държавата си на произход, той може да бъде изложена на реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, или изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание. В законодателството на Руската Федерация не е предвидено смъртно наказание, за каквото и да е престъпление. Не се установиха и обстоятелства, даващи възможност да се направи извод, че жалбоподателят принадлежи към определена социална група и че членовете на тази група могат да бъдат подложени на преследване или екзекуция от партии или организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия или от недържавни субекти, на които държавата, включително международни организации, не могат или не желаят ефективно да се противопоставят и да предоставят закрила на лица, които са преследвани от тези субекти.

Съдът не намира за основателни и изтъкнатите доводи, че поради това, че оспорваният не е служил в армията, той може да бъде мобилизирана и евентуално изпратена да участва в конфликта в У.. На първо място, не са представени доказателства, че за жалбоподателя съществува процедура по мобилизация. От друга страна в представените справки и достъпната информация за страната на произход, е видно, че мобилизацията може да се отбие с гражданска служба. Следва да се вземе предвид, че в наръчника по процедури и критерии за определяне на статут на бежанец, издаден от службата на ВКБООН през 1992 г. , в глава V, „В“ е дадено тълкувателно определение за дезертьори и лица, които се отклоняват от военна служба. В Руската Федерация военната служба е задължителна и дезертирането се счита за криминално престъпление, но не се счита за преследване. Лице което е дезертирало или избягало от военна служба просто от неприязън към военната служба или страх от участие в сражение, не е бежанец. Съществуват, обаче, и случаи, при които необходимостта от изпълнение на военната служба, е единствената причина да се иска статут на бежанец, т.е. когато лицето докаже, че изпълнението на военната служба за него би означавало участие във военни действия, противоречащи на неговите действителни политически, религиозни или морални убеждения или валидни съображения на съвестта. По делото тези не се доказаха.

Следва да се обърне внимание на разпоредбата на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ, според която хуманитарен статут може да бъде предоставен и по други причини от хуманитарен характер, както и поради причините, посочени в заключенията на Изпълнителния комитет на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците. Тази разпоредба дава възможност на приемащата държава да предостави хуманитарен статут на чужденец, когато за него не са налице общите критерии по чл. 9, ал. 1 от ЗУБ, но са налице други критерии от общохуманитарен характер. Такива биха могли да бъдат например нужда от лечение, епидемии в страната на произход, както и др.под. По делото не се установиха такива факти за

жалбоподателя. Не се доказаха и другите алтернативи по чл.чл. 8 и 9 от ЗУБ за предоставяне на международна защита.

Изложеното мотивира съдът да приеме, че жалбата в тази / част е неоснователна и следва да бъде отхвърлена.

На основание чл. 143, ал. 1 от АПК, ответната администрация следва да бъде осъдена да заплати на жалбоподателя сумата от 500 лв.

Прилагайки чл. 143, ал. 1 от АПК, съдът взема предвид, че минимумът по чл. 8, ал. 3 от Наредба за минималните размери на адвокатските възнаграждения е 1 000 лв. Толкова е заплатил жалбоподателят за адвокатска защита. Конкретното дело не е с висока правна или фактическа сложност и е приключило в едно открито съдебно заседание. Следователно, на жалбоподателя не следва да се присъди минимумът по Наредбата, а следва да се присъдят 500 лв. За да процедира така, настоящият състав взема предвид, че с решение от 25 януари, 2024 г. по дело **С-438/22**, "Ем акаунт БГ" ЕООД, ECLI: EU: С: 2024: 71, Съдът на ЕС постанови, че член 101, параграф 1 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че ако установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, противоречи на посочения член 101, параграф 1, националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална правна уредба по отношение на страната, осъдена да заплати съдебните разноски за адвокатско възнаграждение, включително когато тази страна не е подписала никакъв договор за адвокатски услуги и адвокатско възнаграждение. Националният съд не следва да се считан обвързан от минимални размер на разноските, изчислени съобразно минимума по Наредба № 1/2004 г, предвид антиконкурентна същност на подзаконовия акт. Във връзка с това и отчитайки свободата на договаряне, съдът не установява данни относно начина на определяне себестойността на претендираните разноски за оказаната услуга, позволяващи му да квалифицира същата като свободно договорена на базата на ясно установена стойност на положеният труд и отношения между страните по упълномощителна сделка във връзка с осъществено поцесуално представителство. Още повече, при установената ниска фактическа и правна сложност на делото. Националният съд не следва да се считан обвързан от минимални размер на разноските, изчислени съобразно минимума по Наредба № 1/2004 г, предвид антиконкурентна същност на подзаконовия акт. На база на изрично постановеното от СЕС, подобен автоматизъм изключващ свободата на договаряне не обосновава сам по себе си законосъобразност и основателност на една претенция за разноски. В този смисъл съдът следва да откаже да приложи съответните норми на Наредба № 1/2004 г. и да приеме, че всеки подход рефериращ към подобен подзаконов нормативен автоматизъм е антиконкурентен и неприложим. Водещото за съда, при тези данни по делото, за да определи възнаграждение от по 500 лв. , е стойността на труда на адвоката на база на

фактическата и правна стойност на делото.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, пр. 2 и пр. 4 от АПК,

Административен Съд С. – град, I отделение, 19-ти състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ, по жалба на А. С., ЛНЧ: [ЕГН], [дата на раждане] в [населено място], Р. Федерация, гражданин на Р. Федерация, съд. адр. [населено място], [улица], вх. 1, ет. 1, ап. 1, Решение № 12493/02.12.2024 г. на Председателя на ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ ПРИ МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ, в частта, в която на жалбоподателя е отказано предоставяне на статут на бежанец.

ВРЪЩА делото в отменителната част като преписка на Председателя на ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ ПРИ МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ за постановяване на ново решение, при спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящето решение.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на А. С., ЛНЧ: [ЕГН], [дата на раждане] в [населено място], Р. Федерация, гражданин на Р. Федерация, съд. адр. [населено място], [улица], вх. 1, ет. 1, ап. 1 срещу Решение № 12493/02.12.2024 г. на Председателя на ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ ПРИ МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ, в частта, в която на жалбоподателя е отказано предоставяне на хуманитарен статут.

ОСЪЖДА ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ ПРИ МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ да заплати на жалбоподателя А. С., ЛНЧ: [ЕГН], [дата на раждане] в [населено място], Р. Федерация, гражданин на Р. Федерация, съд. адр. [населено място], [улица], вх. 1, ет. 1, ап. 1, на осн. чл. 143, ал. 1 от АПК, сумата от 500 лв. деловодни разноски.

Решението подлежи на обжалване от страните, пред Върховен административен съд, в четиринадесетдневен срок от съобщението, че е изготвено.